

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

LAUSUNNOT

EUROOPAN KESKUSPANKKI

EUROOPAN KESKUSPANKIN LAUSUNTO

annettu 20 päivänä huhtikuuta 2009

ehdotuksesta neuvoston asetukseksi järjestelystä keskipitkän ajan rahoitustuen myöntämiseksi jäsenvaltioiden maksutaseille annetun asetuksen (EY) N:o 332/2002 muuttamisesta

(CON/2009/37)

(2009/C 106/01)

Johdanto ja oikeusperusta

Euroopan keskuspankki (EKP) vastaanotti 17 päivänä huhtikuuta 2009 Euroopan unionin neuvostolta pyynnön antaa lausunto ehdotuksesta neuvoston asetukseksi järjestelystä keskipitkän ajan rahoitustuen myöntämiseksi jäsenvaltioiden maksutaseille annetun asetuksen (EY) N:o 332/2002 muuttamisesta ⁽¹⁾ (jäljempänä "asetusehdotus" ⁽²⁾).

EKP:n toimivalta antaa lausunto perustuu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen (jäljempänä "perustamissopimus") 105 artiklan 4 kohtaan, sillä EKP hallinnoi tämän järjestelyn nojalla myönnettäviä lainoja. Tämän lausunnon on antanut EKP:n neuvosto Euroopan keskuspankin työjärjestyksen 17.5 artiklan ensimmäisen virkkeen mukaisesti.

1. Yleisiä huomautuksia

EKP katsoo, että nykyisessä rahoitusmarkkinatilanteessa on todennäköistä, että euroalueen ulkopuoliset jäsenvaltiot hakevat keskipitkän ajan rahoitustukea koskevan järjestelyn nojalla tukia enemmän kuin aikaisemmin on arvioitu ja että tukena haettavat määrät ylittävät asetuksen (EY) N:o 332/2002 voimaan tullessa vuonna 2002 tai asetusta muutettaessa joulukuussa 2008 ennakoidut määrät. Sen vuoksi EKP katsoo, ottaen huomioon kansainvälisen talouskehityksen ja rahoitusmarkkinoiden kehityksen, että mahdollinen tuen tarve voi ylittää nykyisen 25 miljardin euron ylärajan, ja pitää myönteisenä ehdotettua ylärajan korotusta 50 miljardiin euroon, jotta yhteisö voi täyttää mahdolliset rahoitustukipyynnöt.

Tässä yhteydessä EKP toteaa, että asetusehdotuksen mukaisen menettelyn on oltava täysin sopusoinnussa keskuspankkirahoitusta koskevan kiellon kanssa, josta määrätään perustamissopimuksen 101 artiklan 1 kohdassa, luettuna yhdessä perustamissopimuksen 104 artiklassa ja 104 b artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen kieltojen soveltamiseksi tarvittavien määritelmien täsmentämisestä 13 päivänä joulukuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 3603/93 kanssa ⁽³⁾. EKP:n käsityksenä on erityisesti, että asetusehdotuksessa suunniteltu saatavilla olevan tuen määrän korotus 50 miljardiin euroon rahoitetaan yksinomaan jäsenvaltioiden budjeteista ja että siihen ei sisälly lyhytaikaista rahoitusta tai Euroopan keskuspankkijärjestelmän

⁽¹⁾ Asetus (EY) N:o 332/2002, annettu 18 päivänä helmikuuta 2002, järjestelystä keskipitkän ajan rahoitustuen myöntämiseksi jäsenvaltioiden maksutaseille (EYVL L 53, 23.2.2002, s. 1).

⁽²⁾ KOM(2009) 169 lopullinen.

⁽³⁾ EYVL L 332, 31.12.1993, s. 1.

jälleenrahoitusta. Tältä osin on odotettavissa, että yhteisön tilillä EKP:ssä ja jäsenvaltioiden tileillä kansallisissa keskuspankeissa on merkityksellisinä ajankohtina täysi kate.

2. Erityisiä huomautuksia

2.1 Ehdotettu uusi 9 a artikla

EKP ymmärtää täysin, että on tarpeen varmistaa yhteisön keskipitkän ajan rahoitustuen asianmukainen hallinnointi. EKP kuitenkin huomauttaa, että ehdotettua uutta 9 a artiklaa voitaisiin tulkita siten, että siinä annettaisiin Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle valtuudet suorittaa EKP:n ja kansallisten keskuspankkien tilejä koskevia tarkastuksia. Ottaen huomioon EKP:hen ja kansallisiin keskuspankkeihin sovellettavat Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön 27 artiklan määräykset, EKP ehdottaa näin ollen, että ehdotetun uuden 9 a artiklan soveltamisala rajoitettaisiin nimenomaisesti yhteisön keskipitkän ajan rahoitustukea saaviin jäsenvaltioihin.

2.2 Velvollisuus kuulla komissiota

Asetuksen (EY) N:o 332/2002 2 artiklassa edellytetään, että jäsenvaltioiden, jotka eivät ole ottaneet euroa käyttöön, on kuultava komissiota, jos tällainen jäsenvaltio "aikoo käyttää sellaisia yhteisön ulkopuolisia rahoituslähteitä, joihin liittyy talouspoliittisia ehtoja". EKP ehdottaa ilmaisun "talouspoliittisia ehtoja" muuttamista, jotta selvennetään, että "talouspoliittiset ehdot" käsittävät "ennakoivat (*ex ante*) kelpoisuusehdot" ja näin ollen yksiselitteisesti sellaiset ehdot, joita käytetään Kansainvälisen valuuttarahaston uudentyypisissä järjestelyissä.⁽¹⁾

2.3 Yhteisön keskipitkän ajan rahoitustuen saatavuus ennakoivin perustein

EKP huomauttaa, että asetuksen (EY) N:o 332/2002 muutettavaksi ehdotetuissa 3 artiklan 2 kohdassa ja 5 artiklan 1 kohdassa ei ole "tukiohjelmia" koskevia viittauksia, jotka sisältyvät näiden artiklojen nykyisiin toisintoihin. Nämä poistot merkitsevät yhteisön keskipitkän ajan rahoitustuen soveltamisalan muuttamista niin, että tuki olisi käytettävissä vain todellisissa maksutasetta koskevissa vaikeuksissa, eikä silloin, kun kyse on uhkaavista vaikeuksista. Tältä osin perustamissopimuksen 119 artiklan 1 kohdassa viitataan nimenomaan siihen, että tuki on jäsenvaltion käytettävissä, jos maksutasetta koskevat vaikeudet "uhkaavat sitä vakavasti". Asetuksen (EY) N:o 332/2002 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa viitataan myös tuen myöntämiseen, jos vaihtotasetta koskevat vaikeudet "vakavasti uhkaavat" jäsenvaltiota (eikä vain siinä tapauksessa, että vaikeuksia tosiasiaa "on"). Asetuksen N:o 332/2002 3 artiklan 2 kohtaan ja 5 artiklan 1 kohtaan nykyisin sisältyvien "tukiohjelmia" koskevien viittausten olennaisena tarkoituksena oli luoda puitteet ennakoivan tuen myöntämiselle. "Tukiohjelmia" koskevien viittausten sijoittaminen takaisin asetuksen 3 artiklan 2 kohtaan ja 5 artiklan 1 kohtaan olisi hyödyllistä.

2.4 Uuden ehdotetun "yhteisymmärryspöytäkirjan" luonne

Olisi toivottavaa kuvata johdonmukaisemmin "yhteisymmärryspöytäkirjaa", jota edellytetään ehdotetussa uudessa 3 a artiklassa. Erityisesti johdanto-osan toisessa kappaleessa viitataan tähän "neuvoteltavaan" pöytäkirjaan, kun taas ehdotettu uusi 3 a artikla viittaa siihen, että muistio tulee olemaan luonteeltaan pikemminkin yksipuolinen asiakirja, jossa käsitellään yksityiskohtaisesti "neuvoston määräämät ehdot". EKP ehdottaa, että johdanto-osan toinen kappale yhdenmukaistetaan ehdotetun uuden 3 a artiklan sanamuodon kanssa, sillä kyseisen artiklan sanamuoto seuraa pohjimmiltaan perustamissopimuksen 119 artiklan 2 kohdan sanamuotoa.

⁽¹⁾ Ks. IMF:n lehdistötiedote nro 09/85 "IMF Overhauls Lending Framework", 24 päivänä maaliskuuta 2009, saatavissa IMF:n verkkosivustolta <http://www.imf.org>

3. Muutosehdotukset

Siltä osin kuin edellä esitetty johtaisi muutoksiin ehdotetussa asetuksessa, muutosehdotukset esitetään tämän lausunnon liitteessä.

Annettu Frankfurt am Mainissa 20 päivänä huhtikuuta 2009.

EKP:n puheenjohtaja

Jean-Claude TRICHET

LIITE

Muutosehdotukset

Komission ehdottama teksti	EKP:n ehdottamat muutokset
Muutos 1	
Ehdotetun asetuksen johdanto-osan toinen kappale	
<p>"Komission sekä asetusta soveltavien jäsenvaltioiden tehtävät ja velvollisuudet olisi määriteltävä sen kokemuksen perusteella, jota keskipitkän ajan rahoitustuen käytöstä on saatu hiljattain. Komission ja kyseisten jäsenvaltioiden olisi myös neuvoteltava yhteisymmärryspöytäkirja, jossa sovitaan rahoitustuen myöntämisen ehdoista."</p>	<p>"Komission sekä asetusta soveltavien jäsenvaltioiden tehtävät ja velvollisuudet olisi määriteltävä sen kokemuksen perusteella, jota keskipitkän ajan rahoitustuen käytöstä on saatu hiljattain. Lisäksi komission ja kyseisten jäsenvaltioiden olisi myös neuvoteltava välisessä yhteisymmärryspöytäkirjassa, jossa sovitaan olisi esitettävä rahoitustuen myöntämisen ehdoista ehdot."</p>
<i>Perustelu – katso lausunnon 2.4 kohta</i>	
Muutos 2	
Ehdotetun asetuksen johdanto-osan neljäs kappale	
<p>"Yhteisöltä saadun rahoitustuen hallinnoinnin järkevyyden erittäin tärkeää. Sen vuoksi olemassa olevissa lainasopimuksissa määrätään, että Euroopan yhteisöjen tilintarkastustuomioistuimen ja Euroopan petostentorjuntaviraston on voitava tehdä tarkastuksia, kun ne katsovat sen tarpeelliseksi. Tästä olisi säädettävä myös tässä asetuksessa."</p>	<p>"Yhteisöltä saadun rahoitustuen hallinnoinnin järkevyyden erittäin tärkeää. Sen vuoksi olemassa olevissa lainasopimuksissa määrätään, että Euroopan yhteisöjen tilintarkastustuomioistuimen ja Euroopan petostentorjuntaviraston on voitava tehdä tarkastuksia yhteisön keskipitkän ajan rahoitustukea saavassa jäsenvaltiossa, kun ne katsovat sen tarpeelliseksi, sanotun kuitenkin vaikuttamatta Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön 27 artiklan soveltamiseen. Tästä olisi säädettävä myös tässä asetuksessa."</p>
<i>Perustelu – katso lausunnon 2.1 kohta</i>	
Muutos 3	
Asetuksen (EY) N:o 332/2002 2 artikla.	
<p>"Jos jäsenvaltio, joka ei ole ottanut euroa käyttöön, aikoo käyttää sellaisia yhteisön ulkopuolisia rahoituslähteitä, joihin liittyy talouspoliittisia ehtoja, sen on ensin kuultava komissiota"</p>	<p>"Jos jäsenvaltio, joka ei ole ottanut euroa käyttöön, aikoo käyttää sellaisia yhteisön ulkopuolisia rahoituslähteitä, joihin liittyy talouspoliittisia ehtoja, mukaan lukien ennalta määritellyt kelpoisuusehdot, sen on ensin kuultava komissiota"</p>
<i>Perustelu – katso lausunnon 2.2 kohta</i>	
Muutos 4	
Ehdotetun asetuksen 1 artiklan 2 kohta.	
<p>"Kyseisen jäsenvaltion on neuvoteltava komission kanssa rahoitustarpeidensa arvioinnista ja esitettävä komissiolle luonnos sopeutusohjelmaksi."</p>	<p>"Kyseisen jäsenvaltion on neuvoteltava komission kanssa rahoitustarpeidensa arvioinnista ja esitettävä komissiolle luonnos sopeutus- tai tuki ohjelmaksi."</p>
<i>Perustelu – katso lausunnon 2.3 kohta</i>	

Komission ehdottama teksti

EKP:n ehdottamat muutokset

Muutos 5

Ehdotetun asetuksen 1 artiklan 4 kohta.

”1. Komissio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet tarkistaakseen säännöllisin väliajoin yhteistyössä talous- ja rahoituskomitean kanssa, että yhteisön lainaa saavan jäsenvaltion talouspolitiikka on sopeutusohjelman ja neuvoston 3 artiklan mukaisesti mahdollisesti asettamien muiden ehtojen mukainen. Jäsenvaltion on annettava komission käyttöön kaikki tätä varten tarvittavat tiedot ja tehtävä yhteistyötä komission kanssa.”

”1. Komissio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet tarkistaakseen säännöllisin väliajoin yhteistyössä talous- ja rahoituskomitean kanssa, että yhteisön lainaa saavan jäsenvaltion talouspolitiikka on sopeutus- **tai tuki** ohjelman ja neuvoston 3 **ja 3 a** artiklan mukaisesti mahdollisesti asettamien muiden ehtojen mukainen. Jäsenvaltion on annettava komission käyttöön kaikki tätä varten tarvittavat tiedot ja ~~tehtävä yhteistyötä komission kanssa~~.”

Perustelu – katso lausunnon 2.3 kohta

Muutos 6

Ehdotetun asetuksen 1 artiklan 6 kohta.

”Euroopan yhteisöjen tilintarkastustuomioistuimella on oikeus tehdä tämän tuen hallinnointiin tarpeelliseksi katsomiin tarkastuksia. Komissiolla, mukaan luettuna Euroopan petostentorjuntavirasto, on oikeus lähettää omia virkamiehiään tai asianmukaisesti valtuutettuja edustajia tekemään teknisiä tai varainhoitoa koskevia tarkastuksia, joiden se katsoo olevan tarpeen yhteisön myöntämän keskipitkän ajan rahoitustuen hallinnointia varten.”

”Euroopan yhteisöjen tilintarkastustuomioistuimella on oikeus tehdä tämän tuen hallinnointiin tarpeelliseksi katsomiin tarkastuksia **yhteisön keskipitkän ajan rahoitustukea saavassa jäsenvaltiossa, sanotun kuitenkin vaikuttamatta Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön 27 artiklan soveltamiseen.** Komissiolla, mukaan luettuna Euroopan petostentorjuntavirasto, on **näin ollen** oikeus lähettää omia virkamiehiään tai asianmukaisesti valtuutettuja edustajia tekemään teknisiä tai varainhoitoa koskevia tarkastuksia, joiden se katsoo olevan tarpeen yhteisön myöntämän keskipitkän ajan rahoitustuen ~~hallinnointia varten~~ **yhteydessä tukea saavassa jäsenvaltiossa.**”

Perustelu – katso lausunnon 2.1 kohta